

тува отъ Цариградъ, въ случай че не получи въ опредѣления срокъ исканото удовлетворение.

Тоя ултиматумъ стрѣсналъ Султана. Съ него Русия откривала картитѣ и прѣдизвѣствявала Европа. Страхувайки се да не избухне сериозенъ конфликтъ между Турция и Русия, другитѣ европейски правителства употребили всичкото си влияние прѣдъ Високата порта съ цѣль да я заставятъ да приеме искането на царя. Султанътъ прѣцѣнилъ опасността, която го угрозавала и още на другия день чрѣзъ една нота съобщилъ, че приема амистията за два мѣсеца, начинаейки отъ 20 октомври. Министърътъ на войната заповѣдалъ на главнокомандующия да прѣкрати военнитѣ дѣйствия.

Намѣсата на Александръ II спре безполезното кръвопролитие въ Сърбия и парализира радостта на Турция.

III.

Не е тукъ мѣсто да разправамъ подробности за прѣговоритѣ отъ тая дата до свикването на цариградската конференция¹⁾; тази история отъ два мѣсеца е единъ отъ най-интереснитѣ епизоди на съврѣмнената дипломатическа история. Слѣдъ трѣвожни прѣговори и явно-враждебно настроени противодѣйствия на Англия, Европа се съгласила да се свика една конференция въ Цариградъ. Хубавата инициатива въ тази конференция, която прѣдвиждала автономни наредби за България пропаднала, благодарение упорното несъгласие на турското правителство.

Слѣдъ растурането на Цариградската конференция, руския канцлеръ, Горчаковъ, отправилъ единъ циркуляръ до Европейскитѣ кабинети. Като правилъ исторически прѣгледъ на събитията, Горчаковъ казвалъ :

„Високата Порта не държи смѣтка за по-раншни задължения; тя не иска и да знае за своитѣ длѣжности, като членъ на европейския концертъ, нито пъкъ да цѣни желанията на великитѣ държави. Отказването на турското правителство, да приеме прѣдложенитѣ реформи, накърнява достойнството на Европа и нарушава мирътъ...”

По-нататкъ Горчаковъ пита европейскитѣ кабинети, какво мислятъ да правятъ въ случая.

Циркулярътъ на руското правителство произвелъ тревожно впечатление въ Лондонъ. Той станалъ прѣдметъ на бурни разисквания въ парламента. Гладстонъ прѣдлагалъ Англия да се съедини съ Русия, за да тури по такъвъ начинъ край на размирицитѣ на Балканския полуостровъ. Консерваторитѣ, по-силни по онова врѣме, подържали политиката на недовѣрие спрямо Русия, политика прѣдставявана отъ Биконсфилда.

Едновременно съ това генералъ Игнатиевъ, натоваренъ съ специална мисия, трѣгналъ да обикаля столицитѣ въ Европа. Неговата мисия се усложнила въ Лондонъ. Благодарение на руския посланикъ

¹⁾ Гледай моитѣ студии въ „Мисль“ 1898 и „Лѣтописи“ 1898—1900.